

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Микола КОРОЩЕНКО, 1975 року народження, громадянин України, освіта повна вища: закінчив у 1997 році Севастопольський військово-морський інститут за спеціальністю «Технічна експлуатація транспортного радіоелектронного обладнання» та отримав кваліфікацію спеціаліста «радіоінженер», у 2006 році Севастопольський військово-морський інститут імені П.С. Нахімова і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Бойове застосування та управління діями частин Військово-Морських Сил» та здобув кваліфікацію офіцера військового управління оперативно-тактичного рівня, працює на посаді начальника кафедри Кораблеводіння та штурманського озброєння Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія», м. Одеса, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Публічне управління та адміністрування».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Одеська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Одеса від «01» травня 2025 року № 44, у складі:

Голова разової
спеціалізованої вченої
ради

Людмила ПРИХОДЧЕНКО, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка»

Рецензенти

Катерина МАНУІЛОВА доктор наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка»

Ганна ПАНЧЕНКО, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка»

Офіційні опоненти

Тетяна СИВАК, доктор наук з державного управління, доцент, завідувач тренінгового центру Дослідницької служби Верховної Ради України
Мирослав КРИШТАНОВИЧ, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти

на засіданні «20» червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» Миколі КОРОЩЕНКО на підставі публічного захисту дисертації «Стратегічні провайдери публічної політики в умовах євроінтеграції» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Дисертацію виконано у Національному університеті «Одеська політехніка», Міністерство освіти в науки України, м. Одеса.

Науковий керівник Наталія ПРОЖЕНКО, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка». Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, характеризується науковим змістом результатів роботи, логічною структурованістю тексту, актуальністю тематики роботи, належним рівнем обґрунтуванням наукових результатів, висновків та пропозицій. Дисертаційне дослідження Миколи КОРОЩЕНКА вирішує важливе завдання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» - розроблено новий концептуальний підхід щодо змісту діяльності, ролі, відповідальності, впливової функції, можливостей та повноважень стратегічних провайдерів публічної політики, які діють у процесах євроінтеграційної трансформації України, включаючи міжнародні організації, експертні аналітичні центри, цифрові платформи, незалежні громадські ініціативи. Обґрунтована центральна роль стратегічних провайдерів публічної політики у період воєнного стану та післявоєнного відновлення, що сприяє збереженню соціальної стабільності, координації діяльності органів влади, мобілізації ресурсів, зміцненню суспільної довіри.

Дисертація виконана державною мовою.

Оформлення дисертації виконано згідно з чинними вимогами Міністерства освіти та науки України та вимогами освітньої-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» Національного університету «Одеська Політехніка».

Здобувач має 10 наукових публікацій, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Гришова І., Кизим М., Губарева І., Хаустова В., Лівінський А., Корощенко М. Assessment of the EU and Ukraine Economic Security and Its Influence on Their Sustainable Economic Development. *Sustainability* 2020, 12(18), 7692.

<https://doi.org/10.3390/su12187692>

DOI: [10.3390/su12187692](https://doi.org/10.3390/su12187692)

2. Корощенко М.М. Проблеми взаємодії публічної влади та громадянського суспільства в Україні та шляхи їх вирішення. Науково-

практичний журнал Чорноморського національного університету імені Петра Могили ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД. 2024. №4. С. 229.

<https://nayka.com.ua/index.php/investplan/issue/current>

DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.4.229>

3. Корощенко М.М. Шляхи підвищення ефективності публічної політики в Україні на основі кращої світової практики. Міжнародний науковий економічний журнал Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця БІЗНЕС ІНФОРМ.2023. №12. С. 6.

<http://www.business-inform.net/for-authors/?p=6>

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-6-11>

4. Корощенко М.М. Моніторингові засади формування систем публічного управління в Україні. Електронний журнал "Державне управління: удосконалення та розвиток" Дніпровського державного аграрно-економічного університету ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ: УДОСКОНАЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК. 2024. №2.

<https://nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/3012/3048>

DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.2.27>

5. Корощенко М.М. Інтеграційні процеси в сфері державного управління в умовах російсько-української війни. Збірник наукових праць Придніпровської державної академії будівництва та архітектури ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР. 2024. №189. С.58-61.

<http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1384/1332>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-10>

6. Корощенко М.М. Дослідження публічної політики митної адміністрації у наукових працях. Збірник наукових праць СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ Інституту регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України.2023. №4. С.25-29.

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2023-4-4>

7. Корощенко М.М. Модель «належного врядування», як шлях реформування публічної політики в Україні. Науковий журнал Національної академії наук України та ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» Економіка України. 2024. №4(749). С.57-67.

<https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.04.057>

8. Корощенко М.М. Процеси реформування в системі державного управління в умовах російсько-української війни: адаптивний сценарій. Міжнародний науковий економічний журнал Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця БІЗНЕС ІНФОРМ.2024. №1. С. 6-13.

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-6-13>

9. Корощенко М.М., Іванова А.В. Стратегічні провайдери публічної політики України в умовах Євроінтеграції під час російсько-української війни Електронне наукове фахове видання «Теоретичні та прикладні питання державотворення» Громадської організації «Одеський інститут соціальних технологій». 2023. Випуск 30 ISSUE С. 136-145.

<https://doi.org/10.35432/tisb302023324883>

DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb302023324883>

10. Піроженко Н., Корощенко М. Роль та місце стратегічних провайдерів у процесах реформування системи охорони здоров'я в умовах євроінтеграції. Теоретичні та прикладні питання державотворення: електрон. наук. фах. вид. / ГО "Асоц. дослідн. держ. упр.", ГО "Одес. ін-т соц. технол.", Одеса, 2024. Вип. 32. – 445 с. – С. 253-262.

DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb322024321959>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Корощенко М.М. Особливості сучасної української публічної політики в умовах російсько-української війни. Особливості функціонування економіки в умовах кризи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (Черкаси, 31 січня 2024 р). Research Europe. 2024. С.173-179.

<https://researcheurope.org/product/book-43/>

2. Корощенко М.М. Сучасні наукові уявлення про сутність і природу публічної політики. Наука та освіта під впливом глобальних викликів : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Чернігів, 30 січня 2024 р). Research Europe. 2024. С. 156-160.

<https://researcheurope.org/product/book-42/>

3. Корощенко М.М. Публічна політика в Україні з урахуванням євроінтеграції: удосконалення нормативного забезпечення. Global science: prospects and innovations. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2024. Pp. 399-408. ISBN 978-92-9472-196-9

<https://sci-conf.com.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-science-prospects-and-innovations-1-3-02-2024-liverpul-velikobritaniya-arhiv/>

У дискусії взяли участь (голова, рецензент та офіційні опоненти) та висловили зауваження:

1. Людмила ПРИХОДЧЕНКО, доктор наук з державного управління, Національний університет «Одеська політехніка», професор кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління.

Без зауважень.

2. Катерина МАНУІЛОВА доктор наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка».

У роботі переважає позитивістське бачення ролі стратегічних провайдерів. Водночас майже не розглянуто ризики політичної ангажованості або маніпулятивного використання провайдерських структур, зокрема через громадські організації чи аналітичні центри. Це важливий аспект для повного розуміння легітимності та незалежності таких суб'єктів.

У дисертації слушно визначено роль медіа як потужного чинника у формуванні політичного порядку денного, зокрема завдяки здатності ініціювати публічні дискусії, впливати на прийняття рішень через суспільний резонанс, а також розслідувати суспільно значущі явища, як-от корупція (с.53). Однак, ця важлива теза подана переважно на рівні загального опису та потребує глибшої аналітичної розробки. Зокрема, доцільно було б розширити аналіз засобів, якими стратегічні провайдери взаємодіють з медіа-платформами та неінституційними формами громадської активності — такими, як онлайн-спільноти або ініціативи цифрової адвокатури. Крім того, бракує окремого акценту на ролі інформаційних кампаній, включно з дезінформаційними практиками (с. 185) й маніпуляцією громадською думкою, що можуть суттєво впливати як на ефективність провайдерів реформ, так і на загальний рівень підтримки євроінтеграційного курсу серед населення. Такий підхід дозволив би не лише розширити емпіричну базу дослідження, а й підвищити його прикладне значення в умовах сучасного інформаційного протистояння.

Попри запропоновану методику оцінки ефективності (BellagioSTAMP), менш деталізовано подано механізми моніторингу впливу провайдерів у довгостроковому вимірі — зокрема, які індикатори відображають не лише діяльність, а й стійкий суспільний ефект (наприклад, рівень довіри до державних інституцій, якість регіональної політики тощо).

Відсутність окремого розділу, присвяченого обмеженням і викликам провайдерської діяльності. Тематично розпорошено по тексту, але не систематизовано бар'єри та чинники, які обмежують реалізацію потенціалу стратегічних провайдерів. Було б доцільно зосередити окремий підрозділ на аналізі таких обмежень — правових, організаційних, ресурсних, ментальних — з прикладами та типологією.

Водночас, висловлені зауваження мають дискусійний характер, спрямовані на поглиблення окремих аспектів дослідження та розширення теоретико-методологічної бази дисертаційного дослідження. Вони жодним чином не знижують загального рівня виконаної дисертаційної роботи, яка відзначається високим ступенем наукової обґрунтованості, аналітичної глибини й актуальності порушених питань. Навпаки, запропоновані уточнення можуть слугувати підґрунтям для подальших досліджень у межах обраної тематики. Дисертація Корощенко Миколи Миколайовича на тему «Стратегічні провайдери публічної політики в умовах євроінтеграції є самостійно виконаною, завершеною науковою працею, що має важливе теоретичне та практичне значення.

Автором проведено ґрунтовний аналіз складного та багатогранного феномену, що є вкрай важливим для сучасного етапу розбудови української державності та її інтеграції до європейського простору. Виявлені зауваження мають рекомендаційний характер і не применшують загальної високої оцінки дисертації. Робота відповідає вимогам, що висовуються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а її автор Корощенко М.М. заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії.

3. Ганна ПАНЧЕНКО, кандидат наук з державного управління, Національний

університет «Одеська політехніка», доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління. Відмітила високий рівень дисертаційного дослідження, актуальність обраної теми, наукову новизну одержаних результатів, які мають суттєве значення для галузі науки «Публічне управління та адміністрування», наголосила на актуальності та своєчасності дисертаційного дослідження здобувача. Відзначила, що робота є самостійним науковим дослідженням та відповідає вимогам, які ставляться до такого виду робіт.

В межах дискусії висловилася щодо раніше висловлених зауважень:

У підрозділі 1.1 дисертант досліджує дефініцію «публічної політики», однак недостатньо чітко окреслює відмінність між суміжними категоріями, зокрема: «державна політика», «суспільна політика», «публічна політична діяльність». Це дещо ускладнює логічне структурування понять та може викликати термінологічну плутанину в подальшому аналізі. Доцільно було б: чітко розмежувати згадані поняття; показати, як саме кожне з них співвідноситься із діяльністю стратегічних провайдерів у публічному управлінні; навести приклади з практики або законодавства, що демонструють їхню прикладну різницю.

Віддаючи належне наданим в роботі важливим теоретичним узагальненням (стор. 130, 135), зазначила, що в цьому аспекті бракує глибокого емпіричного кейсу (наприклад, дослідження конкретної ініціативи або організації, що виконує функції провайдера). Хоча, такий приклад міг би посилити аргументацію відповідних положень в роботі.

Методи експертного оцінювання, індикаторного аналізу та соціологічного дослідження, на які спирається автор (стор. 92, 137), є ефективними, проте, потребують чіткого зазначення умови їх обмеження — зокрема, в умовах воєнного стану та низького рівня довіри до владних інституцій.

Теза про те, що стратегічні провайдери сприяють підвищенню суспільної довіри, є важливою (стор: 5, 130). Водночас вважаємо, що доцільно було б посилити її емпіричними доказами (даними опитувань, дослідженнями громадської думки), що дозволило б краще підтвердити цю гіпотезу.

4. Тетяна СИВАК, доктор наук з державного управління, завідувач тренінгового центру Дослідницької служби Верховної Ради України.

Поняття "стратегічні провайдери публічної політики", на якому ґрунтується дослідження, є відносно новим у науковому обігу. Тож, було б корисно уточнити, в чому полягає його унікальність порівняно з іншими концептами (наприклад, "актори", "стейкхолдери", "суб'єкти публічної політики"), а також яким чином воно забезпечує аналітичну продуктивність дослідження.

Методика BellagioSTAMP використовується для оцінки сталого розвитку і є досить комплексною. Було б доречно глибше проаналізувати, якою мірою запропонована в дослідженні її адаптація відповідає умовам української політичної системи, зокрема — в частині оцінки діяльності неінституалізованих провайдерів.

У роботі запропоновано низку індикаторів для оцінки ефективності провайдерів. Було б бажано надати приклад реального застосування цих індикаторів, а також вказати джерела даних і методи верифікації. Це дозволило б підвищити практичну цінність результатів.

Безумовно, євроінтеграційний контекст є ключовим у дисертації, однак було б доцільно здійснити розширений порівняльний аналіз з країнами Центральної та Східної Європи, що вже пройшли шлях адаптації до європейських стандартів (наприклад, Польща, Словаччина, країни Балтії).

Рубрику «Практичне значення одержаних результатів», що міститься у вступі, на нашу думку, варто було б доповнити інформацією про довідки й акти про практичне використання результатів дисертаційного дослідження, які містяться у додатках до дисертації. Це б посилювало сприяння практичного спрямування дисертаційного дослідження.

Водночас варто констатувати, що висловлені зауваження та пропозиції мають здебільшого дискусійний та рекомендаційний характер, а висловлені недоліки та побажання, насамперед, окреслюють можливі перспективні напрямки подальшої наукової роботи та творчих пошуків у розробленні проблематики дисертаційного дослідження.

5. Мирослав КРИШТАНОВИЧ, доктор наук з державного управління, Національний університет «Львівська політехніка», професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти.

Слід зазначити, що оригінальність проведеного Корощенком Миколою Миколайовичем дисертаційного дослідження, застосовані методологічні підходи до розв'язання поставлених наукових завдань, а також доволі динамічний характер самого предмету дослідження, у поєднанні з індивідуальним баченням опонентом окремих аспектів дисертаційної роботи, зумовлюють виникнення певних дискусійних моментів. Ці положення потребують подальшого уточнення та детальнішого аналізу для повнішого розуміння їх змісту і значення у контексті загальних наукових висновків. Такі моменти не є критичними, проте їх більш глибока опрацювання могло б підсилити аргументацію та підвищити наукову цінність проведеного дослідження.

Вважаємо, що у роботі було б доцільно розширити аналіз механізмів координації між різними стратегічними провайдерами, зокрема між органами виконавчої влади, парламентськими структурами та громадськими інституціями, особливо в контексті процесів адаптації до законодавства ЄС.

Актуальність теми дослідження є безсумнівною, однак, на наш погляд, було б корисно структуровано показати, як змінювалися функції та вплив стратегічних провайдерів на різних етапах євроінтеграції (до 2014 року, після підписання Угоди про асоціацію, у період після набуття статусу кандидата в 2022 році).

У теоретико-методологічному підході варто було б ширше залучити напрацювання європейських дослідників з питань інституційного дизайну публічної політики та механізмів good governance. Це дозволило б краще інтегрувати наукову базу дослідження у загальноєвропейський контекст.

У розділах 2.2 та 2.3 дисертаційного дослідження представлено загальну типологію стратегічних провайдерів публічної політики, зокрема — органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, аналітичних центрів, міжнародних інституцій. Проте, доцільним було б подальше поглиблення аналізу через представлення порівняльної матриці типів провайдерів та їх ключових функцій у різних секторах, а також залучення кейс-стаді або прикладів успішної взаємодії провайдерів у конкретних політичних програмах чи реформах (наприклад, медична реформа, впровадження «Дії», підтримка ВПО тощо).

Висвітлені зауваження відтворюють творчий характер роботи, суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Миколи Миколайовича Корощенка та характеризують значну складність досліджуваної проблематики.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Миколі КОРОЩЕНКУ ступінь доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої
ради

Людмила ПРИХОДЧЕНКО